

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ

พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 (รวมที่แก้ไขเพิ่มเติม)

1. ความมุ่งหมาย

ภายหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ เมื่อปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงอย่างมาก อันเป็นผลให้ภาคธุรกิจต่าง ๆ อยู่ในภาวะซบเซาขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจภาคการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้มีการออกกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ โดยเป็นเครื่องมือให้ภาคธุรกิจสามารถใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เข้ามาแปลงเป็นหลักทรัพย์ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับภาคธุรกิจ ซึ่งเป็นกระบวนการทางการเงินที่สำคัญที่สามารถแก้ไขอุปสรรคการขาดแคลนเงินทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาวของภาคธุรกิจต่าง ๆ

2. นิยามที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 3 และมาตรา 9)

2.1 นิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle (SPV)) : บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือทรัสต์ ที่จัดตั้งและจดทะเบียนเพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายนี้

2.2 การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์มีลักษณะดังนี้

(1) นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนสินทรัพย์หรือรับสินทรัพย์ไว้เป็นหลักประกันจากผู้จำหน่ายสินทรัพย์

(2) นิติบุคคลเฉพาะกิจออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ผู้ลงทุน

(3) นิติบุคคลเฉพาะกิจนำเงินที่ได้จากการขายหลักทรัพย์มาชำระหรือมอบให้แก่ผู้จำหน่ายสินทรัพย์

(4) ผู้ซื้อหลักทรัพย์จะได้รับดอกเบี้ยและเงินต้นคืนจากกระแสรายรับที่เกิดจากสินทรัพย์นิติบุคคลเฉพาะกิจรับโอนหรือรับเป็นหลักประกัน

2.3 สินทรัพย์ ได้แก่

(1) สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้เป็นเงินที่ก่อให้เกิดกระแสรายรับ เช่น ลูกหนี้สินเชื่อบ้าน รถยนต์ หรือบัตรเครดิต เป็นต้น หรือ

(2) สิทธิเรียกร้องที่จะมีขึ้นในอนาคตโดยให้ชำระหนี้เป็นเงินที่ก่อให้เกิดกระแสรายรับตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

2.4 ผู้จำหน่ายสินทรัพย์ : ผู้โอนหรือจะโอนสินทรัพย์ หรือให้หรือจะให้สินทรัพย์ไว้เป็นหลักประกันแก่นิติบุคคลเฉพาะกิจ

3. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

3.1 การกำกับดูแลนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV) (มาตรา 5 - มาตรา 8)

- (1) คณะกรรมการ ก.ล.ต. ทำหน้าที่ (มาตรา 5 และมาตรา 8)
 - กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
 - กำกับดูแล SPV
 - กำหนดประเภทสินทรัพย์ที่อนุญาตให้ทำการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

และประเภทของหลักทรัพย์ที่จะออกเสนอขาย

- ดำเนินการอื่น ๆ เช่น ออกประกาศตามกฎหมายนี้ กำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นต้น

- (2) สำนักงาน ก.ล.ต. ทำหน้าที่ (มาตรา 7)

- ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายนี้ เช่น การรับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ (มาตรา 8)

การพิจารณาและอนุมัติโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (มาตรา 10 และมาตรา 11)

อำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนนิติบุคคลเฉพาะกิจ (มาตรา 22) และการแต่งตั้งผู้แทนชั่วคราวของ

นิติบุคคลเฉพาะกิจ (มาตรา 25 - มาตรา 29) เป็นต้น

3.2 การจัดตั้งและดำเนินการของนิติบุคคลเฉพาะกิจ (มาตรา 9 - มาตรา 13)

(1) นิติบุคคลเฉพาะกิจสามารถจัดตั้งในรูปบริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือทรัสต์ ก็ได้ (มาตรา 9)

(2) ผู้จำหน่ายสินทรัพย์ต้องเป็นผู้เสนอโครงการ (originator) ให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาและอนุมัติ (มาตรา 10 และมาตรา 11)

(3) การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หลายโครงการในขณะเดียวกันต้องดำเนินการในรูปทรัสต์เท่านั้น (มาตรา 11/1)

- (4) การดำเนินการของนิติบุคคลเฉพาะกิจ (มาตรา 12 และมาตรา 13)

- รับโอนสินทรัพย์หรือรับสินทรัพย์ไว้เป็นหลักประกัน
- ออกและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ผู้ลงทุน
- ทำสัญญากับบุคคลต่าง ๆ ตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ
- ก่อหนี้สินหรือภาระผูกพันตามโครงการ
- ลงทุนหรือหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ที่รับโอนมาตามโครงการ
- ห้ามกระทำการใด ๆ นอกจากที่ได้รับอนุมัติตามโครงการ

3.3 เกณฑ์รองรับการดำเนินงานของนิติบุคคลเฉพาะกิจตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

(มาตรา 14 - มาตรา 24)

(1) การดำเนินงานของนิติบุคคลเฉพาะกิจไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ตามกฎหมายอื่น (มาตรา 14)

(2) การได้รับยกเว้นหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.) หากปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่

- การโอนสิทธิเรียกร้องได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนแก่ลูกหนี้ตามมาตรา 306 และมาตรา 308 วรรค 2 (มาตรา 15)

- การโอนสินทรัพย์ที่มีการคิดดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปีตามมาตรา 654 (มาตรา 18)

(3) การโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอื่นที่ไม่ใช่สิทธิจำนอง จำน่า หรือค้ำประกัน ให้สิทธินั้น โอนไปยังนิติบุคคลเฉพาะกิจด้วย (มาตรา 16)

(4) การได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการทางทะเบียนของสินทรัพย์ (มาตรา 17)

(5) การดำเนินคดีในศาลเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมา นิติบุคคลเฉพาะกิจจะเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความหรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแทนผู้จำหน่ายสินทรัพย์ (มาตรา 19)

(6) การได้รับยกเว้นบทสันนิษฐานตามกฎหมายล้มละลาย ในกรณีการโอนสินทรัพย์ที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด จะถือว่าเป็นการโอนที่มีค่าตอบแทนเป็นราคาอันสมควร หรือไม่เป็นการดำเนินการที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของผู้จำหน่ายสินทรัพย์เสียเปรียบ (มาตรา 20)

(7) การสิ้นสุดลงของนิติบุคคลเฉพาะกิจเมื่อเข้าเงื่อนไขดังนี้ (มาตรา 23 และมาตรา 24)

- นิติบุคคลเฉพาะกิจชำระหนี้แก่ผู้ถือหลักทรัพย์ครบ และโอนสินทรัพย์ที่เหลือคืนผู้จำหน่ายสินทรัพย์ หรือปลดสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน

- เหตุสิ้นสุดตามที่ระบุในโครงการ

- สำนักงาน ก.ล.ต. เพิกถอนการจดทะเบียน

3.4 มาตรการควบคุมและโทษ (มาตรา 30 - มาตรา 44)

(1) กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจ เช่น ในการเข้าไปตรวจสอบนิติบุคคลเฉพาะกิจ การยึดอายัดเอกสาร และเรียกผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ เป็นต้น

(2) นิติบุคคลเฉพาะกิจและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายนี้กำหนด จะมีโทษทางอาญาทั้งปรับและจำคุก

(3) การจัดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามกฎหมายนี้

หมายเหตุ คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2563